

Ansvarsfördelning vid tandläkares specialisttjänstgöring, ST inom Region Västerbotten. Riktlinjer 2023

Dokumentet vänder sig till verksamhetschefer, avdelningschefer, HR partner, schemaläggare, studierektor, handledare, tandläkare under specialiseringstjänstgöring (ST tandläkare) samt övriga aktörer i ST utbildningen.

Syfte

Syftet med dokumentet är att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan berörda befattningshavare som medverkar vid planering, handledning och utbildning av ST tandläkare. Syftet är också att säkerställa tillämpningen av Socialstyrelsens nya föreskrifter för ST tandläkare.

Lagar och andra krav

- SFS 2010: 1369 - Specialiseringstjänstgöring (ST) är ett krav för att en legitimerad tandläkare ska uppnå specialistkompetens enligt patientsäkerhetsförordningen
- HSLF-FS 2017:77 – I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om tandläkarnas specialiseringstjänstgöring ska vårdgivaren ansvara för att det i verksamhet som tar emot ST tandläkare finns och utformas förutsättningar för att genomföra och säkra tjänstgöring av hög och jämn kvalitet till färdig specialist.

Åtagande och övergripande mål

En specialistutbildning baserad på vetenskap, beprövad erfarenhet och aktuellt evidensläge, i syfte att upprätthålla bästa möjliga specialisttandvård. Tandvårdsledningen medverkar tillsammans med verksamhetschef, studierektor och övriga aktörer i processen för dimensionering av ST-befattningar. Verksamhetschefen, huvudansvarig handledare och ST-studierektor ska planera och dokumentera specialisttjänstgöringen enligt HSLF-FS 2017:77. Utbildningen sker i samarbete mellan Region Västerbotten (RV) och Umeå Universitet (UmU) samt i förekommande fall övriga externa aktörer, som tillsammans med bl.a. verksamhetschef, huvudansvarig handledare, kliniska handledare, studierektor och ST sekreterare har en aktivt stödjande funktion i ST tandläkarens utbildning.

ST-kontrakt

För att lyfta och tydliggöra ansvarsfördelningen som ligger till grund för samarbetet mellan aktörer inblandade i ST utbildningen, upprättas en överenskommelse som undertecknas av ST tandläkaren, huvudansvarig handledare, verksamhetschef och ev berörd uppdragsgivare.

Avtalet utgår från aktuella styrdokument och anpassas efter de lokala och individuella förutsättningar som finns för varje ST tandläkare.

Kontraktet sparas av vardera parter samt arkiveras på Region Västerbottens digitala plattform och diarieförs.

Individuell utbildningsplan

Huvudansvarig handledare ska i samråd med verksamhetschefen och ST tandläkaren i början av tjänstgöringen upprätta en individuell utbildningsplan omfattande den tjänstgöring och utbildning som behövs för att uppfylla kompetenskraven i målbeskrivningen. Utbildningsplanen ska följas upp och revideras årligen.

Den vetenskapligt välmeriterade handledaren ska också delta i samrådet kring individuella studieplanen. Även studierektor kan ingå i samrådet.

Aktörer och ansvarsfördelning vid specialiseringstjänstgöring för tandläkare

Region Västerbottens ansvar

- RV som vårdgivare ansvarar för att det finns förutsättningar för att kunna genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet. Bland annat i form av god tillgång på patienter, lokaler med adekvat utrustning samt välmeriterad personal.
- Långsiktigt kartlägga och planera för att tillhandahålla ST tjänster i syfte att säkerställa en adekvat framtida specialisttandläkarbemannning i regionen. Tandvårdsledningen medverkar tillsammans med verksamhetschef, studierektor och övriga aktörer i processen för dimensionering av ST-befattningar.
- Säkerställa att verksamheten regelbundet granskas och utvärderas, samt åtgärda eventuella brister
- Finansiera studierektor och ST sekreterare

Odontologiska institutionens ansvar

- Institutionen för Odontologi anordnar, om utrymme finns inom Universitetets ekonomiska ramar, pedagogiska kurser och odontologiska kurser riktade mot specialistövergripande respektive specialistspecifika kursmål.
- Kursansvariga skapar möjlighet för att ST inom ramen för sin tjänst ska kunna medverka i handledning av tandläkarstuderande och därmed ges erfarenhet i klinisk handledning.
- Lärare vid institutionen för Odontologi anordnar vetenskapliga seminarier och journal clubs.
- Lärare med förenad anställning kan inom ramen för den förenade anställningen medverka i klinisk och vetenskaplig handledning av ST.

Verksamhetschefens ansvar

Verksamhetschefen är ytterst ansvarig för att riktlinjerna följs och att förutsättningar skapas för den legitimerade ST tandläkaren att förvärva och uppnå specialistkompetens enligt målbeskrivning för avsedd specialitet.

Verksamhetschefen ska:

- Utse en huvudansvarig handledare som kan ge den handledning som behövs. Om den huvudansvariga handledaren inte är vetenskapligt välmeriterad, ska verksamhetschefen utse ytterligare en person som är det för att delta i samrådet.
- Tillsammans med huvudansvarig handledare utse en extern examinator.
- Tillse att det finns medarbetare som kan ge nödvändiga instruktioner om verksamhetsspecifika tekniker och tillvägagångssätt.
- Tillse att ST-studierektor finns att tillgå.
- Tillsammans med aktörer ovan, ansvara för att ett individuellt utbildningsprogram tas fram, följs upp och revideras, och att en kontinuerlig bedömning utförs och dokumenteras.
- Ansvara för att kvaliteten på specialisttjänstgöringen säkerställs genom regelbunden granskning och utvärdering, samt följa upp och åtgärda brister.
- Underteckna intyg om fullgjord specialiseringstjänstgöring när alla kompetenskrav i målbeskrivningen kan anses vara uppfyllda.

Huvudansvarig handledares ansvar

Huvudansvarig handledare är en specialistkompetent tandläkare i avsedd specialitet med aktuell handledarutbildning och med tjänstgöring där ST tandläkaren huvudsakligen genomför sin specialisering.

Handledaren ska:

- Tillsammans med verksamhetschefen ansvara för att en individuell utbildningsplan tas fram, följs upp och revideras.
- Utifrån den individuella utbildningsplanen i dialogform ge handledning i form av stöd och vägledning.
- Kontinuerligt och med utgångspunkt i målbeskrivningen och med kända och överenskomna metoder bedöma och dokumentera ST tandläkarens kompetensutveckling.
- Huvudansvarig handledare ska avsätta tid för handledningssamtal med ST tandläkaren och fortlöpande bedöma, återkoppla, följa upp och vid behov revidera det individuella utbildningsprogrammet.
Handledarsamtalen ska dokumenteras och arkiveras på VLL:s digitala plattform. ST sekreteraren kan vara behjälplig. Om kompetenskraven inte uppfylls ska en åtgärdsplan utformas i samråd med verksamhetschef och i förekommande fall ST-studierektor.
- Planera utbildningen och ansvara för framställande av schema och seminarieprogram
- Huvudansvarig handledare ska uppdra till avdelningschefen att, i samråd med ST tandläkare och handledare, planera för tidsutrymme inför utbildningstillfällen/kurser/självstudietid på arbetsplatsen.

- ST tandläkaren ska ges tid för arbete enligt vetenskapliga principer samt för kvalitets- och utvecklingsarbete.
- Bistå vid val av litteratur, kurser och andra utbildningsmoment
- Underteckna intyg för aktuella delmål när de anses uppfyllda
- Tillsammans med extern examinator underteckna intyg om uppnådd specialistkompetens när man tillsammans gjort en sammantagen bedömning av om ST tandläkaren uppfyller kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten

Vetenskaplig handledares ansvar

I det fall huvudansvarig handledare ej har doktorsexamen, skall verksamhetschefen utse en vetenskapligt välmeriterad handledare med doktorsexamen eller motsvarande som skall ansvara för den vetenskapliga utbildningen under ST tjänstgöringen.

Vetenskaplig handledare ska:

- delta i samrådet kring den individuella utbildningsplanen och
- ansvara för att utbildningsaktiviteter såsom Journal Clubs genomförs regelbundet.
- Ansvara för det vetenskapliga projektet som ST tandläkaren genomför.
- Underteckna intyg för aktuella delmål när de anses uppfyllda

Extern examinatorns ansvar

Verksamhetschef tillsammans med huvudansvarig handledare skall tillsammans utse en extern examinator. Denne är en specialistkompetent tandläkare i avsedd specialitet med doktorsexamen eller motsvarande. Examinatorn får inte ha organisatoriska kopplingar till vårdgivaren. Önskvärt att examinatorn själv är involverad i ST utbildning.

Extern examinator ska:

- underteckna intyg om uppnådd specialistkompetens när man tillsammans med huvudansvarig handledare gjort en sammantagen bedömning av om ST tandläkaren uppfyller kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten

ST-studierektors ansvar

ST studierektor är handledarutbildad och specialistkompetent och ska planera för ett gott utbildningsklimat samt ska:

- Samordna utbildningsaktiviteter och planera för lokal/regional specialitetsövergripande teoretisk utbildning, exv seminarieprogram.
- Hjälpa till att utveckla och driva kurser gällande de specialistövergripande målen
- Medverka i ansvaret för att verksamheten regelbundet granskas och utvärderas för att säkerställa specialiseringstjänstgöringens kvalitet.
- Vara stödfunktion till verksamhetschefer, handledare och ST-tandläkare
- Utveckla samarbetet med andra aktörer kring ST-utbildningen och även samarbeta med nationella nätverk och med externa parter i frågor som rör ST.
- Medverka vid nationella och regionala studierektorsmöten

- Planera, samordna och medverka till handledarutbildningar för specialister som ska handleda ST tandläkare.
- Sammankallar regelbundet verksamhetschefer, huvudansvariga handledare och ST-representanter för informations- och diskussionsmöten.
- Vid behov bistå verksamhetschef och huvudansvarig handledare med den individuella utbildningsplanen.

ST tandläkarens ansvar

ST tandläkaren har det största ansvaret för genomförandet och dokumentationen av sin specialistutbildning.

ST tandläkaren ska:

- Inventera och dokumentera sitt utbildningsbehov samt diskutera detta med sin huvudansvarige handledare vid schemalagda regelbundna handledarsamtal.
- Upprätta och revidera utbildningsplan tillsammans med handledare och verksamhetschef som har det formella ansvaret för denna process.
- Fortlöpande skriftligt dokumentera uppnådd kompetens utifrån kunskapsmålen i den individuella utbildningsplanen.
- I samråd med handledare och avdelningschef, planera för tidsutrymme inför utbildningstillfällen/kurser/självstudietid på arbetsplatsen samt externa kurser.
- Ges tid för arbete enligt vetenskapliga principer samt för kvalitets- och utvecklingsarbete.
- Tillsammans med huvudansvarig handledare planera för auskultation på annan enhet.
- Delta i seminarier och andra gemensamma utbildningar.
- ST tandläkaren ansvarar själv för insamling och arkivering av intyg och underskrifter efter genomförda kurser, seminarier och randningar/auskultationer. ST sekreteraren kan vara behjälplig för arkivering på VLL:s digitala plattform.
- ST tandläkaren ska inhämta underskrifter från handledare, verksamhetschef och extern examinator inför sin ansökan för specialistkompetens.

Dokumentation och arkivering

- Överenskommelse som skrivits med Region Västerbotten eller annan aktör sparas av vardera parter (arkiveras på RVs digitala plattform och diarieförs).
- Den kontinuerliga bedömningen av ST tandläkarens kompetensutveckling dokumenteras på RV:s digitala plattform och utgör underlag vid undertecknandet av specialistansökan.
- ST tandläkaren ansvarar själv för insamling och arkivering av intyg och underskrifter efter genomförda kurser, seminarier och randningar. ST sekreteraren kan vara behjälplig för arkivering på RV:s digitala plattform.